

บันทึกข้อความ

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน
ฝ่ายบริหารทั่วไป
เลขที่รับ.....๖๕๖๓
วันที่.....๐๐ ก.ย. ๖๖
เวลา.....๑๐.๓๐

ส่วนราชการ กลุ่มวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร กณผ. โทร. ๑๒๑๙

ที่ กษ.๐๘๓๗.๐๖/๒๕๐

วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง สรุปรายการอบรม e-Learning ของกรมพัฒนาที่ดิน เรื่อง “การฟื้นฟูพื้นที่ที่ทิ้งร้างให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน”

เรียน ผอ.กลุ่มวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร

ตามที่ข้าพเจ้าได้เข้าอบรม e-Learning ของกรมพัฒนาที่ดิน ในหัวข้อ “การฟื้นฟูพื้นที่ที่ทิ้งร้างให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน” นั้น ในการนี้ข้าพเจ้า นางสาววิรดา ชื่นสมบัติ นักสำรวจปฏิบัติการ กลุ่มวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ได้เข้าอบรมในระบบ e-Learning ของกรมพัฒนาที่ดิน เรื่อง “การฟื้นฟูพื้นที่ที่ทิ้งร้างให้เป็นประโยชน์อย่างยั่งยืน” ในวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๒ โดยการอบรมในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาศักยภาพของพื้นที่ที่ทิ้งร้างสำหรับการปลูกไม้สักเพื่อการกักเก็บคาร์บอนไดออกไซด์โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ในการอบรมดังกล่าวสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ดังนี้

พื้นที่ที่ทิ้งร้าง หมายถึงหมายถึงพื้นที่ที่ถูกปล่อยทิ้งไว้เกิน ๑ ปี ไม่ได้ทำประโยชน์อะไร มีปัจจัยหลักๆ ดังนี้ ๑) เป็นที่ดินนายทุน ๒) เป็นที่ดินน้ำท่วม ๓) ดินมีปัญหา ๔) ขาดเงินทุนและแรงงาน และ ๕) ขาดน้ำ ซึ่งการจำแนกที่ดินที่ทิ้งร้างในประเทศไทยเป็นการวิเคราะห์และประมวลผลจากดาวเทียม (MODIS) ในรูปแบบดิจิทัล โดยกรมพัฒนาที่ดินได้สำรวจและจำแนกพื้นที่ที่ทิ้งร้าง ได้ดังนี้ ๑) ทุ่งหญ้า มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด อดีตมีการแผ้วถางเพื่อทำการเกษตรกรรม เป็นดินต้น มีกรวดหินปะปน จึงปล่อยทิ้งไว้หลายปี วัชพืชต่างๆ โดยเฉพาะหญ้าเต็บโตปกคลุมหนาแน่น จนเป็นพื้นที่ทุ่งหญ้าถาวร ๒) นาร้าง มีลักษณะทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ในอดีตมีการทำนา แต่ปัจจุบันปล่อยทิ้งร้างไว้ ในฤดูฝนมักมีน้ำท่วมเสียหาย ในฤดูแล้งจะมีวัชพืช เต็บโตปกคลุมพื้นที่ นาที่ร้างต่อเนื่องมาหลายปี จะสังเกตวัชพืชหนาแน่นอย่างชัดเจน ๓) ที่ลุ่ม เป็นที่น้ำขังตลอดปี หรือเป็นที่ลุ่มชื้นแฉะที่มีน้ำขังบางฤดู ในฤดูแล้งน้ำจะแห้ง ทำให้พืชพรรณที่ชอบขึ้นในที่ลุ่ม เช่น กก แคม อ้อ เจริญเติบโตปกคลุมพื้นที่กลุ่มนี้ สภาพพื้นที่มักพบเป็นพื้นที่ลุ่มต่ำกว่าบริเวณอื่นๆ ๔) ไม้ผลและไม้ยืนต้นร้าง ในอดีตมีการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น แต่ปัจจุบันปล่อยทิ้งร้างไว้ ๕) ไม้ละเมาะ สภาพพื้นที่มักจะเป็นดินทรายขาดความอุดมสมบูรณ์ เป็นดินต้น มีกรวดปะปน ทำการเพาะปลูกแล้วไม่คุ้มทุน จึงปล่อยทิ้งร้างไว้ จนกระทั่งมีหญ้า ไม้พุ่มขนาดเล็กหรือไม้ละเมาะเจริญเติบโตขึ้นมาปะปน ๖) ไร่ร้าง สภาพเดิมเคยปลูกพืชไร่มาก่อนนานหลายสิบปี ดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์ การเพาะปลูกไม่คุ้มทุน จึงปล่อยพื้นที่ที่ทิ้งร้างไว้ ๗) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง สภาพพื้นที่เคยใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และปล่อยทิ้งร้างไว้ จนกระทั่งมีหญ้าและวัชพืชขึ้นๆ ขึ้นปกคลุมพื้นที่ และ ๘) เหมืองแร่ร้าง เกิดขึ้นภายหลังจากการทำเหมืองแร่ มีก้อนกรวด ก้อนหิน เศษหินกระจัดกระจายทั่วไป สภาพพื้นที่สูงๆ ต่ำๆ และมีขุมเหมืองหรือแอ่งน้ำกระจัดกระจายไปทั่ว เหมืองแร่ร้างไม่เหมาะสมต่อการทำเกษตรกรรม จึงถูกทิ้งร้างว่างเปล่า

ต้นสักเมื่อ...

ต้นสักเมื่อมีการตัดแล้วจะยังคงมีคาร์บอนในรูปเนื้อไม้ โดยจากการศึกษาปริมาณคาร์บอนสะสมในต้นและราก พบว่าปริมาณคาร์บอนสะสมในต้นมีมากขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น ดังนั้นการประเมินศักยภาพในการปลูกไม้สักของพื้นที่ที่ทิ้งร้าง เป็นแนวทางสำคัญในการเพิ่มพื้นที่กักเก็บก๊าซ และจะช่วยลดปัญหาสภาวะโลกร้อน โดยจากการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ในการวิเคราะห์พื้นที่ที่ทิ้งร้างที่มีศักยภาพในการปลูกไม้สักในจังหวัดลำพูน จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีศักยภาพแตกต่างกัน ซึ่งในทั้งสามจังหวัดที่ได้ศึกษาพบว่าต้นสักที่ปลูกในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา มีศักยภาพในการกักเก็บคาร์บอนสูงที่สุด

จากการเข้าร่วมอบรม เรื่อง “การฟื้นฟูพื้นที่ที่ทิ้งร้างให้เป็นประโยชน์อย่างยั่งยืน” เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้ เกี่ยวกับพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ที่ทิ้งร้างสำหรับการปลูกไม้สักเพื่อการกักเก็บคาร์บอนไดออกไซด์โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

วิรดา ชื่นสมบัติ

(นางสาววิรดา ชื่นสมบัติ)

นักสำรวจดินปฏิบัติการ

เรียน ผอ.กนผ.

เพื่อโปรดทราบสรุปผลการอบรมฯ

(นางอารีรัตน์ เรือนทอง)

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนการจัดการที่ดิน

ในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร

น.

(นายสมศักดิ์ สุขจันทร์)

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

๑๐ กย ๖๖

ทบทวน/วิรดา เก็บเป็นหลักฐานของงาน กนผ.

แนบไฟล์ PDF. เพื่อ ส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง website กนผ.

วิรดา/๑๐๙๑

10 9 66